

Senareläggning av ikraftträdandet för lagen om funktionshinderservice

Österbottens välfärdsområde är tacksamt för möjligheten att få uttala sig om propositionen till senareläggningen av ikraftträdandet av lagen om funktionshinderservice. Österbottens välfärdsområde bifaller inte att ikraftträdandet av lagen senareläggs till 1.10.2024.

Den nya lagen om funktionshinderservice borde träda i kraft utan dröjsmål för att ställningen för personer med funktionsnedsättning ska korrigeras i linje med kraven i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Revideringen av lagen om funktionshinderservice har beretts exceptionellt länge. Målet med den nya lagen om funktionshinderservice är att säkerställa att alla personer med funktionsnedsättning, oberoende av boningsort, ska ha en jämlik tillgång till funktionshinderservice, att främja deras rätt att ta del av samhället och att främja deras möjligheter att göra individuella livsval jämgott med andra människor. Propositionen till lagen om funktionshinderservice utgår från en viktig och bra huvudprincip enligt vilken fastställandet av en funktionsnedsatt persons rätt till tjänster ska basera sig på personens individuella behov av hjälp och stöd som påverkas även av de hinder som finns i samhället och inte "enbart" av diagnosen.

Österbottens välfärdsområde anser att kostnadseffekterna av ikraftträdandet av lagen om funktionshinderservice bör utredas för att bekräfta att kostnadsnivån är korrekt. Finansieringen av välfärdsområdena måste också motsvara de kostnader som ikraftträdandet av lagen åsamkar.

I bakgrundspromemorian till regeringens proposition konstateras att den gällande lagstiftningen om funktionshinderservicen är föråldrad och delvis bristfällig, och inte helt uppfyller kraven i varken grundlagen eller FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den nya lagen om funktionshinderservice ökar jämlikheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. En senareläggning av ikraftträdandet av reformen påverkar även funktionsnedsatta personers och deras anhörigas möjligheter att förutse de förändringar som lagstiftningen för med sig. Den nya lagen om funktionshinderservice och lagens tillämpningsområde har utvärderats allsidigt. Ikraftträdandet av den nya lagen om funktionshinderservice borde inte senareläggas till något senare än 1.10.2023, eftersom den nya lagen efter ikraftträdandet för med sig nödvändiga förbättringar i jämförelse med den gällande lagen. Behövliga preciseringar gällande tillämpningen av lagen kunde göras under ministeriestyrning.

En senareläggning av ikraftträdandet av lagen kan motiveras med att verkningfullheten av tjänsterna bör utvärderas och med de förändringar som måste göras i klient- och patientdatasystemen samt med de perspektiv som hänför sig till statistik och ekonomisk planering. Betraktat från ett klientperspektiv skulle en senareläggning av ikraftträdandet av lagen däremot vidmakthålla de diffusa tolkningar som hänför sig till den nuvarande lagstiftningen och de brister som åtminstone delvis korrigeras i och med den föreslagna lagen.

Såvida man går in för att senarelägga ikraftträdandet av lagen skulle det med tanke på organiseringen av tjänsterna vara ändamålsenligast att lagen träder i kraft från och med 1.1.2025. De förändringar som måste göras i klient- och patientdatasystemen, den ekonomiska planeringen och framförallt utbildningen av personalen är synnerligen viktiga

perspektiv. Likaså ger en senareläggning av ikraftträdandet en möjlighet att upprätta preciserande, nationellt enhetliga tillämpningsanvisningar för de delar som kräver preciserande styrning gällande tillämpningen av lagstiftningen. Ifall ikraftträdandet senareläggs med tre månader i jämförelse med det som uppges i regeringsprogrammet (1.10.2024) får det inte några betydande konsekvenser för klienternas ställning och rättigheter till tjänster.

Marina Kinnunen, direktör, Österbottens välfärdsområde
Erkki Penttinen, sektordirektör Österbottens välfärdsområde